

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА

Август 2020.

Београд, септембар 2020.

Садржај:

Уводна напомена	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања синдиката	5
Инфлациона очекивања становништва.....	6
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	6
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	Error!
Bookmark not defined.	

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Испос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора наставила су да се крећу око нивоа тренутне инфлације, тј. близу нивоа од 2,0%. Према резултатима анкете агенције Ипсос, у августу су благо порасла у односу на претходну анкету и износила су 2,1%. Очекивања представника привреде и синдиката у погледу инфлације за годину дана унапред остала су непромењена (1,5% и 2,8%, респективно), док су се, након привременог пораста у јулу, очекивања становништва вратила на ниво од 5,0%.

Када је реч о средњорочним очекивањима, представници финансијског сектора за август 2022. године очекују инфлацију од 2,4%, док су очекивања привреде за исти период нешто нижа и износе 1,5%. Представници синдиката за две године унапред очекују инфлацију на нивоу од 3,25%, а становништво на нивоу од 4,0% – први пут након новембра 2016. године очекивања становништва за две године унапред налазе се у границама циља

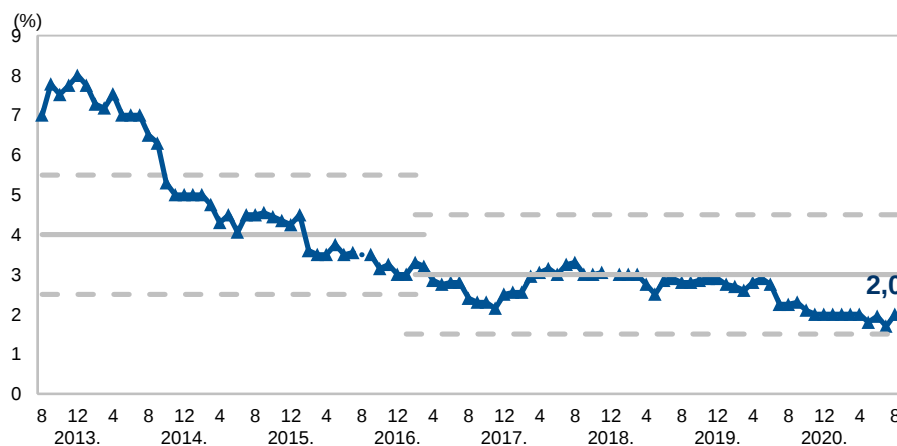
Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Резултати обеју анкета (Ипсосове августовске, Блумбергове септембарске) показују благи пораст краткорочних инфлационих очекивања финансијског сектора. Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора у августу, према анкети агенције Ипсос, износила су 2,1% (јул 1,85%) док, према резултатима септембарске анкете агенције Блумберг, финансијски сектор за годину дана унапред очекује инфлацију од 2,3% (август 2,0%).

Вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ вратила се на ниво од 2,0% (јул 1,7%).

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора благо су порасла – за август 2022. године финансијски сектор очекује инфлацију на нивоу од 2,4% (јулска вредност 2,2%). Од увођења овог питања у анкету (март 2014. године), средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора крећу се у границама циља.

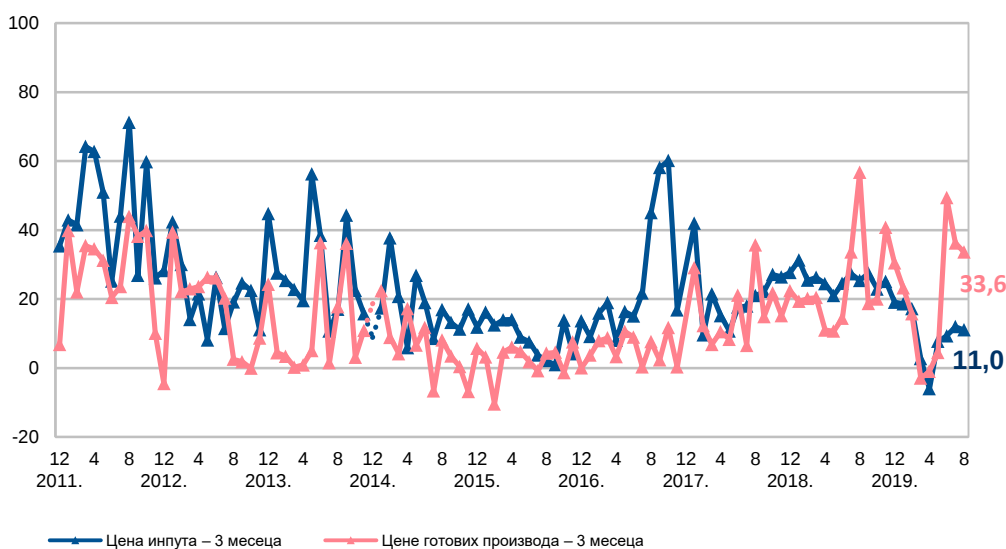
Инфлациона очекивања привреде

Очекивања привредника и за годину и за две године унапред износе 1,5%, што су непромењене вредности у односу на јулску анкету.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкете агенција Ипсос и Блумберг. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Очекивања представника привреде по свим кључним параметрима пословања у наредној години дана оптимистичнија су него у претходној анкети – побољшање пословних услова, већа производња/промет, већа запосленост и веће фиксне инвестиције.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

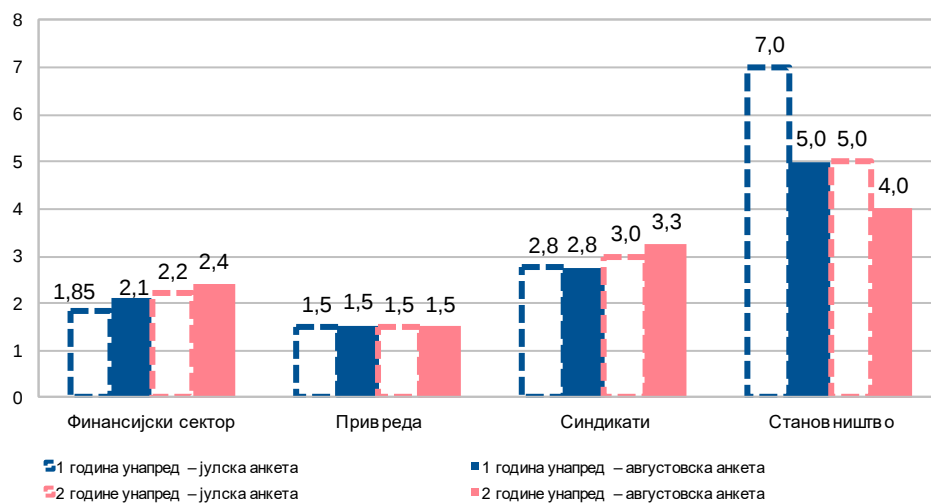
Извор: Нинамедија/Ипсос.

Готово 85% привредника не очекује промене када су у питању цене инпута у наредна три месеца, док две трећине анкетираних представника привреде не очекује раст цена сопствених производа/услуга за исти посматрани период.

Инфлациона очекивања синдиката

Према резултатима августовске анкете, инфлациона очекивања за годину дана унапред представника синдиката остала су непромењена на нивоу од 2,8%, док су средњорочна порасла – са 3,0% у јулу на 3,25% у августу.

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године унапред

Извор: Ипсос.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва

Августовска анкета бележи повратак инфлационих очекивања становништва на ниво од 5,0%, након привременог пораста у јулу (7,0%). Када је реч о очекивањима за две године унапред, први пут још од новембра 2016. године, она се налазе унутар циљаног распона и износе 4,0% (од децембра 2018. године непрекидно су износила 5,0%).

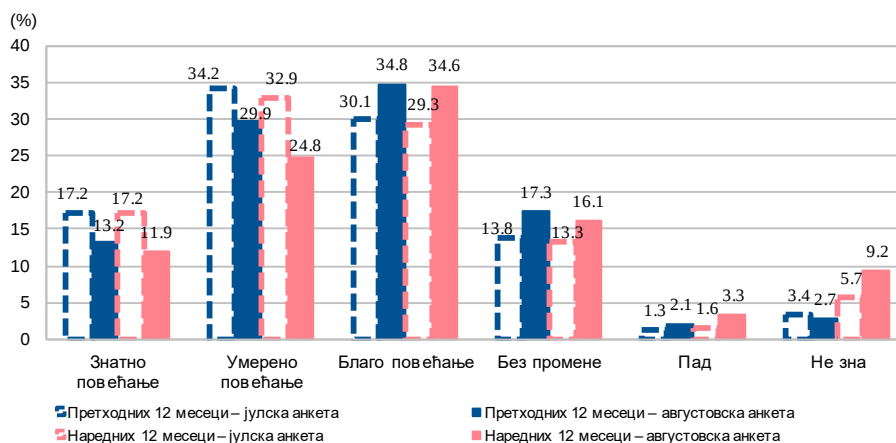
У односу на претходну анкету бележи се пад нето процента испитаника када су у питању очекивана поскупљења прехранбених производа и месечних рачуна, што је у складу с квантитативно израженим растом инфлационих очекивања.

И даље највећи део испитаника (око 60%) сматра да ће се цене у наредној години дана умерено или благо повећати.

Удео испитаника који сматра да ће се цене знатно повећати у наредној години дана у августу је износио 12,0%, што је мање него у јулској анкети (17,1%).

Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

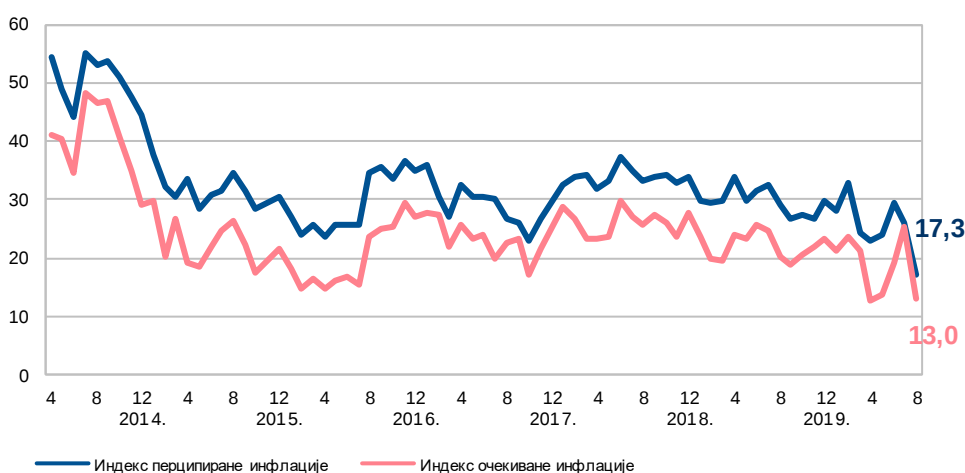
Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Ипсос.

Становништво очекује и да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва (у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачуна НБС.

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).